

На основу Амандмана LXXXII тачка б) став 5. и 6. на Устав Републике Српске, члана 115. Устава Републике Српске и члана 61. став 2. Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12), Вијеће за заштиту виталног интереса Уставног суда Републике Српске, на сједници одржаној 13. јула 2020. године, донијело је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Није прихватљив захтјев Клуба делегата бошњачког народа у Вијећу народа Републике Српске за утврђивање повреде виталног националног интереса бошњачког народа у Закључцима које је Народна скупштина Републике Српске, под бројем: 02/1-021-494/20, изгласала на Четрнаестој посебној сједници одржаној 1. јуна 2020. године, а у вези разматрања Информације о "Резолуцији о поштовању жртава фашистичког режима и покрета" усвојеној на 8. сједници Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине.

Образложење

Предсједавајућа Вијећа народа Републике Српске доставила је 7. јула 2020. године Уставном суду Републике Српске – Вијећу за заштиту виталног интереса (у даљем тексту: Вијеће) акт број: 03.1/1-325/20, којим се, на основу захтјева Клуба делегата бошњачког народа тражи утврђивање повреде виталног националног интереса бошњачког народа у Закључцима које је Народна скупштина Републике Српске под бројем: 02/1-021-494/20 изгласала на Четрнаестој посебној сједници одржаној 1. јуна 2020. године, а у вези разматрања Информације о "Резолуцији о поштовању жртава фашистичког режима и покрета" усвојеној на 8. сједници Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине. Уз наведени акт достављени су предметни закључци, Информација о "Резолуцији о поштовању жртава фашистичког режима и покрета", Одлука о покретању поступка заштите виталног националног интереса бошњачког народа број: 03.2-5-81/20 од 9. јуна 2020. године, те Образложење ове одлуке број: 03.2-5-81/20-1 од 16. јуна 2020. године.

У акту предсједавајуће Вијећа народа наводи се да је Народна скупштина Републике Српске на Четрнаестој посебној сједници, одржаној 1. јуна 2020. године, изгласала оспорене Закључке. Такође, наведено је да је Клуб делегата бошњачког народа, својим актом број: 03.2-5-81/20 од 9. јуна 2020. године, покренуо процедуру за заштиту виталног националног интереса бошњачког народа сматрајући да се овим закључцима угрожавају витални национални интереси бошњачког народа. С обзиром на то да Вијеће народа Републике Српске на Деветој редовној сједници одржаној 2. јула 2020. године, није постигло сагласност свих клубова у Вијећу народа на уложену Одлуку о покретању поступка заштите виталног националног интереса и да Заједничка комисија Народне скупштине и Вијећа народа, на Четвртој сједници, одржаној 6. јула 2020. године, није усагласила текст оспорених закључака – предлажу да Вијеће за заштиту виталног интереса Уставног суда Републике Српске одлучи да ли је овим актом повријеђен витални национални интерес бошњачког народа.

Поред наведеног, у прилогу акта предсједавајуће Вијећа народа Републике Српске достављени су изводи из стенограма са: Четрнаесте посебне сједнице Народне скупштине

Републике Српске, одржане 1. јуна 2020. године, Девете сједнице Вијећа народа Републике Српске, одржане 2. јула 2020. године, и Четврте сједнице Заједничке комисије Народне скупштине Републике Српске и Вијећа народа, одржане 6. јула 2020. године.

На основу наведеног акта предсједавајуће Вијећа народа Републике Српске, као и приложене документације, Вијеће за заштиту виталног интереса је утврдило да је за захтјев за покретање поступка за заштиту виталног националног интереса бошњачког народа у оспореним закључцима гласало седам делегата Клуба Бошњака у Вијећу народа Републике Српске а да је један делегат био против, да се гласало по процедури за заштиту виталног интереса, али да поводом овог питања није постигнута сагласност свих клубова конститутивних народа у Вијећу народа, као ни сагласност Заједничке комисије Народне скупштине Републике Српске и Вијећа народа Републике Српске.

Поред наведеног, Вијеће је утврдило да је у образложењу Одлуке о покретању заштите виталног националног интереса бошњачког народа, између осталог, наведено да Клуб делегата бошњачког народа сматра да је Народна скупштина Републике Српске Закључцима у вези разматрања Информације о "Резолуцији о поштовању жртава фашистичког режима и покрета" повриједила витални национални интерес бошњачког народа у Републици Српској у смислу члана 70. став 6. ал. 2, 5. и 9. Устава Републике Српске. Оспорени закључци су, како се наводи у образложењу, усмјерени против Босне и Херцеговине и њеног уставноправног устројства, те Уставом Босне и Херцеговине загарантованих вриједности као што су слобода мисли, изражавања, суверенитет, једнакост, територијални интегритет и политичка независност Босне и Херцеговине, демократских начела и подјеле надлежности између државе и ентитета, због чега су неприхватљиви за бошњачки народ, те их у цијелости оспоравају због немогућности да се амандманима поправи текст овог акта.

Закључке у вези разматрања Информације о "Резолуцији о поштовању жртава фашистичког режима и покрета" усвојеној на 8. сједници Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине изгласала је Народна скупштина Републике Српске на Четрнаестој посебној сједници одржаној 1. јуна 2020. године, под бројем 02/1-021-494/20, на основу члана 70. став 1. тачка 2. Устава Републике Српске, те чланова 182. и 187. став 1. Пословника Народне скупштине Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" бр. 31/11 и 34/17). Овим закључцима Народна скупштина Републике Српске одбацује Резолуцију о поштовању жртава фашистичких режима и покрета коју је усвојио Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине на 8. сједници, одржаној 15. маја, 19. маја и 20. маја 2020. године (тачка 1); констатује да је Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине усвајањем Резолуције приступио срамном прекрајању историјских чињеница и придружио се ревизионистичким снагама којима је циљ уопштавање и маргинализовање страдања Срба у Другом свјетском рату (тачка 2); сматра да је неприхватљива било каква квалификација злочина у Другом свјетском рату која не садржи одредницу да је над Србима извршен систематски геноцид и подсјећа да је истребљење Срба био заваничан државни пројекат НДХ (тачка 3); констатује да је неприхватљив сам назив Резолуције јер квалификује фашистичке режиме и покрете као агресоре, а не Независну Државу Хрватску, која је званично проводила систематско

исељаванье, покрштаванье и убијанье Срба (тачка 4); сматра да је непојмљива констатација да је у Другом свјетском рату страдао значајан број жртава Босне и Херцеговине, која тада није ни постојала, већ само НДХ, а жртве су били Срби, Јевреји, Роми и антифашисти (тачка 5); позива све у Босни и Херцеговини да уважавају историјске чињенице и да се не баве ревизионизмом (тачка 6); сматра да је српски народ био носилац антифашистичке борбе и као такав поднио највеће жртве за ослобођење свих земаља у региону, те да Народна скупштина Републике Српске има дужност да чува сјећање на жртве српског народа и у том смислу обавезује своје представнике у институцијама Републике Српске и Босне и Херцеговине да у својим активностима његују истину и антифашистичке вриједности српског народа (тачка 7); наглашава да у Републици Српској правно егзистира Декларација о геноциду Независне државе Хрватске над Србима, Јеврејима и Ромима током Другог свјетског рата (тачка 8); сматра да након истека готово пет година од усвајања Декларација о геноциду Независне државе Хрватске над Србима, Јеврејима и Ромима током Другог свјетског рата није реално очекивати да надлежне институције Босне и Херцеговине и Републике Хрватске у догледном врмену усвоје законске акте којима би се установио исти дан за сјећање на жртве геноцида Независне Државе Хрватске над Србима, Јеврејима и Ромима током Другог свјетског рата, како је то усвојено ставом 10 закључака из усвојене Декларације, те да је једино реално очекивати да постоји институционални капацитет као и јавно исказивање воља у Републици Српској и Републици Србији да се законским актом утврди и уреди овај дан (тачка 9); сматра да Резолуција о поштовању жртава фашистичких режима и покрета не одговара историјским чињеницама и да се као таква не може примјењивати у Републици Српској (тачка 10); обавезује Владу Републике Српске да у року од 60 дана упутити на разматрање и усвајање у Народну скупштину Републике Српске нацрт Закона о Дану сјећања на жртве геноцида Независне Државе Хрватске над Србима, Јеврејима и Ромима током Другог свјетског рата (тачка 11); обавезује Владу Републике Српске да у припреми нацрта овог закона укључи стручне сараднике из Академије наука и умјетности Републике Српске као и представнике грађанских удружења која баштине културу сјећања на жртве геноцида Независне Државе Хрватске над Србима, Јеврејима и Ромима током Другог свјетског рата (тачка 12); наглашава да не подржава и одбацује било какве манифестације приликом којих се глорификују поражени фашисти из Другог свјетског рата (тачка 13); сматра да је провокација истицање у било којем облику усташког поздрава "За дом спремни" како за жртве Другог свјетског рата, тако и за потомке жртава (тачка 14); одбацује као нетачне конструкције и спекулације везане за дио документације из Јасеновца (тачка 15); сматра да је у сарадњи са Музејом Холокауста у Вашингтону значајан дио документације из Јасеновца снимљен и на савремен технички начин обезбијеђен путем микрофилмовања и конзервације (тачка 16); истиче да треба формирати парламентарну делегацију која ће посјетити Музеј Холокауста у Вашингтону и увјерити се у стање дијела Јасеновачке грађе која се тамо налази (тачка 17); потврђује да се јасеновачка грађа налази у Архиву Републике Српске у савременој техничкој обради и да је доступна јавности (тачка 18); потврђује налазе Анкетне комисије која је формирана у Народној скупштини и која је утврдила стање јасеновачке грађе (тачка 19), те да ови закључци ступају на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске" (тачка

20).

Вијеће за заштиту виталног интереса овог суда је, прије свега, размотрило правну природу предметних закључака Народне скупштине Републике Српске, будући да ова чињеница представља претходно питање од којег зависи постојање процесних претпоставки за заснивање надлежности Уставног суда, па тиме и Вијећа за заштиту виталног интереса.

Чланом 187. став 1. Пословника Народне скупштине Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 31/11 и 34/17) прописано је да се закључком утврђује политика извршавања закона, других прописа и општих аката које доноси Народна скупштина, дају смјернице за спровођење те политике и утврђују обавезе Владе, министарства и посебних организација у спровођењу те политике у припремању закона и других аката.

Вијеће је оцијенило да из садржине оспорених закључака и питања која се њима третирају произлази да ови закључци не садрже норме општег карактера, већ је ријеч о актима којим се изражава политички став Народне скупштине у погледу одређених питања политичке природе, односно у вези са Информацијом о "Резолуцији о поштовању жртава фашистичког режима и покрета" усвојеној на 8. сједници Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине.

Имајући у виду одредбе чланова 115. и 116. став 2. Устава Републике Српске, те Амандмана LXXXVIII тачка 1. и 2. на Устав, којим су прописане надлежности Уставног суда Републике Српске и Вијећа за заштиту виталног интереса овог Суда, те чињеницу да оспорени закључци немају карактер општег акта, Вијећу је утврдило да није надлежно да разматра предметни акт.

На основу изложеног одлучено је као у изреци овог рјешења.

Ово рјешење донијело је Вијеће за заштиту виталног интереса у саставу: предсједавајући Вијећа Миленко Араповић, предсједник Суда мр Џерард Селман и судије: Амор Букић, Војин Бојанић, Златко Куленовић, проф. др Душко Медић и Ирена Мојовић.

Број: УВ-13/20
13. јула 2020. године

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ
Вијећа за заштиту виталног
интереса
Уставног суда Републике
Српске
Миленко Араповић, с.р.